

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
MARIBOR

PRAKTIČNI NASVETI ZA PRIDNE OTROKE 5+

Po motivih Marka Twaina

Ne samo pisatelj in novinar, tudi rudar, ladijski pilot, vojak in tiskar je bil Mark Twain (s pravim imenom Samuel Langhorne Clemens). Nedvomno so vse te izkušnje pripomogle k temu, da se je razvil v enega najbolj inteligentnih in razgledanih literarnih avtorjev. Bil je dojemljiv za vse generacije, občutljiv, a obenem poln cinizma in pronicljivega (»bolečega«) humorja. V slogu njegove miselnosti, ki je vseskozi prebijala ustaljene okvirje bivanja, je njegovo življenje simbolično sprožil in sklenil **Halleyjev komet**, ki prečka Zemljo vsakih šestinsedemdeset let.

Marka Twaina so v življenju spremljale hude preizkušnje, med katerimi ga je najbolj zaznamovala žalostna usoda številnih izgub njegovih najbližjih. Doživljanje izgube je bil eden izmed razlogov, da je ustanovil klub **Aquarium** (Angel Fish Club), v katerem je skrbel za intelektualni in umetniški razvoj odraščajočih deklet. Z

njimi si je vneto dopisoval, jih vozil na koncerte in gledališke predstave ter jim nudil nagajive, a dragocene nasvete, kako neodvisno od ostalih ljudi na svetu misliti in delovati. Ali kot bi rekel on sam: »Nikoli ne dovoli šolanju, da poseže v tvoje izobraževanje.« Uprizoritev lutkovne predstave *Praktični nasveti za pridne otroke* so navdihnile brezčasne in prebrisane domislice Marka Twaina, ki je imel izjemen čut tudi za otroško zvedavost in neprilagojenost. Bil je zaprisežen zagovornik porednosti, ki pa mora vedno in nujno vsebovati pogum. Biti aktiven, izogibati se strahopetnosti, biti samosvoj, predvsem pa iznajdljiv so bile naše iztočnice za zgodbo o bistri deklici, ki je morda nekoč obiskovala Twainov klub Aquarium.

Dekličino vihravo odraščanje prestrezajo zaljubljenost, družinske napetosti in smrt osebe, ki ji je bila nadvse ljuba. Med vstopom v

svet Twainovih napotil se njen svet zasuka. Ko spremeni svoj zorni kot opazovanja, ne spremeni le sebe, ampak tudi druge. Čisto zares! Upoštevanje Twainovih nasvetov je namreč zelo resna reč, zato previdno z njimi. Bodite dobro pripravljene na posledice dobronamernih nasvetov, kajti lahko vam izboljšajo življenje.

Če si drugačen, se ti lahko zazdi, da je ves svet naperjen proti tebi. Takrat je čas za Twaina, ki je prepričan, da »ko spoznamo, da smo vsi nori, se skrivnosti razblinijo in življenje postane turkizno jasno«.

Ustvarjalci predstave z ljubeznijo priporočamo v branje:

- > Prigode Toma Sawyerja,
- > Prigode Huckelberryja Finna,
- > Američan v Evropi, izbrane humoreske
- > Slavni Skočizabec iz okraja Calaveras in drugo štorje ...

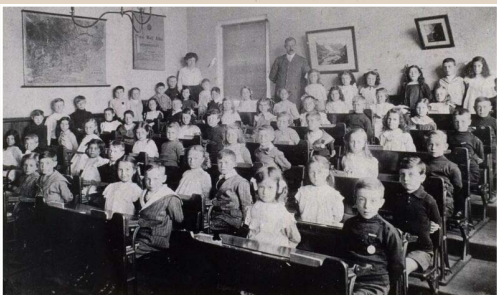
IZTOČNICE ZA POGOVOR PO OGLEDU PREDSTAVE

Ste kdaj razmišljali, zakaj se dedki/babice in vnukinje/vnuki tako dobro razumejo? Najbrž predvsem zato, ker so neobremenjeni z vihravim tempom časa in številnimi obveznostmi, ki jih imajo starši (služba, vzgoja, nakupovanje ...). Najbolj napet in morda tudi stresen del življenja dedkov in babic je že za njimi, medtem ko vnuki in vnukinje še čakajo nanj. V tej skupni »brezskrbnosti« se med njimi splete posebna nit. Tako kot med Anamarijo in Dedkom v naši predstavi. Še vi razmislite, kakšen je vaš odnos z dedkom ali babico, kaj lahko počnete samo z njimi in zakaj jih imate najbolj radi. Misli lahko zapišete in se jih boste nekoč spominjali, še lepše pa bo, če jih hkrati delite tudi s sošolci, prijatelji in starši.

Nekoč je šolski pouk potekal precej drugače. Učitelji so bili strašno strogi in ne prav preveč prijazni, razposajeni ter razumevajoči, kot je, na primer v naši predstavi, gospod učitelj Jurij Završnik. Otroci so morali biti mirni in izjemno ubogljivi, tako rekoč ponižni. Povsem drugače je bilo kot danes! Učenci so pisali na črne tablice. Če so bili kdaj poredni, so morali klečati na koruzi in včasih na hrbtu celo nositi lesenega osla. Roke so morali imeti za hrbotom, učitelji pa so vsak dan preverjali, če imajo čiste in urejene nohte. Učitelj je tistega učenca, ki je imel predolge lase ali je bil nepočesan, javno oštel in praviloma tudi osramotil pred vsem

razredom. Med drugim so v naši bivši državi Jugoslaviji takrat morali učitelja/učiteljico klicati tovariš/tovarišica.

Na spletni strani poiščite kakšno fotografijo takratne učilnice in jo primerjajte z današnjimi. Kako je bila opremljena? Kako so bili oblečeni otroci? Koliko učencev je bilo v enem razredu in koliko jih je danes?

Morda pa se nekoč odpravite v Šolski muzej v Ljubljano in doživite šolsko uro po nekdanjih pravilih na lastni koži.

Dandanes se lahko pogosto zgodi, da otroci ne vedo več, kaj je to kvačkanje, s katerim se je nekoč ukvarjala Babica v predstavi. V sodobnem času obleke, puloverje, kape, šale in torbe sešijejo napredni šivalni stroji, medtem ko kvačkanje zahteva veliko spretnosti in znanja, zlasti pa potrpljenja. Kvačkani unikatni izdelki so zelo dragoceni. Na spletu si lahko ogledate kakšen posnetek kvačkanja in kmalu boste razumeli, kako natančno, »zamudno« in tudi zahtevno delo je to.

Primer: <http://www.youtube.com/watch?v=y-8L59eKlzg>

Anamarija je skupaj s svojimi sošolkami in prijatelji ustanovila prav poseben klub, ki je bil podoben resničnemu klubu Aquarium (Angel Fish Club), ki ga je nekoč ustanovil ameriški pisatelj Mark Twain. V njem so igrali biljard, brali knjige, hodili na koncerte in v gledališče ter si med seboj neprestano pošiljali dolga pisma. Razmislite, kaj bi si vi danes želeli početi v takšnem klubu, če bi ga ustanovili skupaj s svojimi prijatelji? Kakšen bi bil, kako bi

ga organizirali? Poskusite s svojo domišljijo ugotoviti, na kakšen način bi se vi v tem klubu zabavali in učili »po svoje«?

Anamarija se s pomočjo broške v obliki ribe začne obnašati drugače. Se spreminja svet okoli nje ali ona? Tovrstne predmete imenujemo *amuleti* ali *talismani* in veljajo za predmete, ki jim pripisujemo čarovno moč. Včasih pa jih imamo, da nam pomagajo verjeti vase in svoje sposobnosti. Z njimi se lahko na svoj lasten način prepričamo, da nam prinašajo srečo. Prav gotovo imate tudi vi svoje predmete (obesek, broško, zapestnico ...), ki vam prinašajo srečo, kajne?

Mark Twain je avtor številnih knjig, med najbolj znane in pomembne pa štejemo *Prigode Toma Sawyerja* in *Prigode Huckleberryja Finna*, po katerih so posneli nekaj filmov. Če boste knjigi prebrali ali pogledali katerega od filmov, boste zagotovo našli vzporednice med našo glavno junakinjo Anamarijo ter Tomom in Huckleberryjem. Njihove potegavščine so dobra iztočnica za pogovor (ali pa celo lastno posnemanje). So bili poredni ali samo iznajdljivi? Predrznili ali le pogumni? Nepremišljeni ali bistri? Videli boste, da so meje med temi oznakami zelo tanke in težko določljive ...